

50°6'14.083"N, 14°23'26.365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

konference na sociálních sítích: #nusl19

<http://www.nusl.cz>
<https://nusl.techlib.cz>
<https://www.techlib.cz>

12. ROČNÍK KONFERENCE O ŠEDÉ LITERATUŘE A REPOZITÁŘÍCH

17. října 2019

Národní technická knihovna (NTK) pořádá 12. ročník Konference o šedé literatuře a repozitářích, zaměřený na prezentaci aktuálních informací o šedé literatuře a souvisejících témat v národním i světovém kontextu.

ABSTRAKTY ¶

Výzva začlenění šedé literatury do vědecké publikační platformy ¶

Alistair Reece | GeoScienceWorld, USA

GeoScienceWorld kromě stávající sbírky tradičních publikací (recenzované časopisy a knihy z oblasti geověd) plánuje také shromažďování velkého množství šedé literatury a její začlenění do svého úložiště. Co se stane, když se poskytovatel tradičního vědeckého obsahu rozhodne začlenit šedou literaturu do své online platformy? Jaké se objevují výzvy při přípravě šedé literatury pro její zveřejnění a dobrou vyhledatelnost? Jak ovlivňuje přítomnost šedé literatury v databázi proces křížového vyhledávání? Bude možné sladit různé obchodní modely a sloučit různé typy publikací v jednotné platformě pro zpřístupnění uživatelům?

Digitální transformace a profesionálové v oblasti šedé literatury ¶

Dobrica Savić | International Atomic Energy Agency, Rakousko

Příspěvek se zabývá dopadem digitální transformace na pracovní síly obecně, přičemž zvláštní důraz je kladen na odborníky v oblasti informačního managementu, a konkrétně v oblasti šedé literatury. Příspěvek se dále zaměřuje na následující problémy – měnící se charakter práce se šedou literaturou, požadované změny na personální úrovni, dopad na organizaci práce a nově definovaná role vedení (leadership). Předpokládá se, že přes jistou náročnost a obtížnost digitální transformace představuje také významnou příležitost pro odborníky na šedou literaturu.

Šedá literatura a Národní archiv ¶

Karolína Šimůnková, Miroslav Kunt | Národní archiv, Česká republika

Národní archiv provádí výběr archiválií u pestré palety původců – od ústředních úřadů státní správy, přes výzkumné instituce až po fyzické osoby. V archiváliích se tak nacházejí všechny typy šedé literatury – výzkumné zprávy, cestovní zprávy, dříve utajované tisky, digitální věstníky, mapy, studie aj. Specifickým příkladem jsou internetové a intranetové stránky. Příspěvek na příkladech ukazuje nakládání s šedou literaturou, která v archivnictví není odlišována od jiné (úřední) produkce. Seznámí posluchače také s možnostmi Národního archivního portálu při popisu a ukládání jednotlivých datových souborů určených k trvalému uchování.

abART, NK, VIAF a zemětřesení ¶

Jiří Hůla | Archiv výtvarného umění, Česká republika

Archiv výtvarného umění vyvíjí a provozuje vlastní informační systém – abART, databázi českého a slovenského umění, která je založena na atomizaci vkládaných dat a na jejich propojení. Rozlišuje 200 typů dokumentů, řada z nich (tisková zpráva, diplomová práce, soupis díla, letáky apod.) patří do šedé literatury. V abART lze definovat kromě dokumentů, výtvarných či kulturních akcí (koncert, dražba, křest knihy) i jakékoli jiné děje či události, např. sokolské slety nebo požáry. Pro zpracování tak odlehých oblastí, jako je např. zemětřesení, by ale bylo třeba vytvořit širokou informační základnu a vkládané prvky (např. osoby) ztotožnit se záznamy v Národní knihovně (NK). Co ale se 46 746 osobami, které NK neuvádí?

Integrace Univerzitního repozitáře na TUL: Jak na to? ¶

Jitka Venclová, Markéta Trykarová | Technická univerzita v Liberci, Česká republika

Příspěvek mapuje proces budování a zprovoznění digitálního repozitáře Technické univerzity v Liberci. Stručně se věnuje i stavu, jenž předcházal zprovoznění repozitáře, a původním možnostem ukládání a zpřístupňování kvalifikačních prací i publikační činnosti. Na výstavbu repozitáře je nahlíženo z pozice

PROGRAM ¶

8.30–9.30 Registrace účastníků ¶

9.30–9.45 Zahájení konference ¶

9.45–11.30 Dopolodní blok ¶

» Výzva začlenění šedé literatury do vědecké publikační platformy

Alistair Reece

GeoScienceWorld ¶

» Proces digitální transformace a odborníci na šedou literaturu

Dobrica Savić

International Atomic Energy Agency (IAEA) ¶

» Šedá literatura a Národní archiv

Karolína Šimůnková,

Miroslav Kunt

Národní archiv ¶

» abART, NK, VIAF a zemětřesení

Jiří Hůla

Archiv výtvarného umění ¶

11.30–12.30 Přestávka na oběd ¶

12.30–14.15 Odpolední blok ¶

» Integrace Univerzitního repozitáře na TUL: Jak na to?

Jitka Venclová,

Markéta Trykarová

Technická univerzita v Liberci ¶

» Měření hodnoty otevřených vysokoškolských závěrečných prací v alžírských digitálních repozitářích: hodnotící studie

Khaled Mettai, Behdja Boumarafi

University of Constantine 2 ¶

přímých účastníků procesu, a příspěvek je tudíž sumarizací praktických zkušeností a příkladů dobré praxe, přičemž se ale nevyhýbá ani demonstraci nezdařených postupů. Součástí příspěvku je též popis nynějšího stavu činných procesů repozitáře a stručný plán jeho dalšího rozvoje a zdokonalení.

Měření hodnoty otevřených vysokoškolských závěrečných prací v alžírských digitálních repozitářích: hodnotící studie ¶

Khaled Mettai, Behdja Boumarafi | University of Constantine 2, Alžírsko

V posledních letech vzniká stále více šedé literatury a zejména vysokoškolských závěrečných prací v digitální podobě. Alžírsko se umístilo na prvním místě mezi arabskými zeměmi s 15 digitálními repozitáři. Elektronické vysokoškolské závěrečné práce představují velké procento obsahu těchto úložišť. Ve 14 z nich jsou shromažďovány i vysokoškolské závěrečné práce, včetně disertačních, stejně tak i jiné typy dokumentů, jako články, zprávy atd., které jsou nadefinovány v obsahových politikách (content policies). Využívanost závěrečných prací vysokoškolské stále exponenciálně roste. Tato studie se zaměřuje na nástroje užívané k měření využívanosti závěrečných prací uložených v digitálních repozitářích, zhodnocení jejich dostupnosti a zjištění dalších informací o využívání závěrečných prací a jejich uživatelích.

Zviditelnění šedé literatury v alžírských institucionálních repozitářích ¶

Babori Ahcene, Aknouche Nabil | University of Constantine 2, Alžírsko

Cílem tohoto příspěvku je definovat přínosy a vliv institucionálních repozitářů, jejich role při podpoře vědeckého výzkumu a zvýšení globální viditelnosti a významu šedé literatury prostřednictvím zodpovězení následujících otázek: Jaké jsou nejlepší postupy pro zlepšení viditelnosti šedé literatury? Jak bychom mohli dosáhnout náležitosti zviditelnění šedé literatury v institucionálním repozitáři v Alžírsku?

FAIR repozitář pro jazyková data LINDAT/CLARIN ¶

Pavel Straňák | Univerzita Karlova, Česká republika

Prezentujeme softwarové řešení a zkušenosti s provozem repozitáře pro jazyková data a nástroje pro zpracování přirozených jazyků – LINDAT/CLARIN. Představíme unikátní podporu licencování s důrazem na Open Access a to, jak podporujeme všechny 4 klíčové principy FAIR. Ukážeme vytváření záznamů včetně volby licence, jejich schvalování a publikaci editory, i prostředí pro administraci repozitáře včetně definice licencí, jejich podepisování a kontroly přístupu. Ukážeme také integrace repozitáře s dalšími službami a provozní statistiky.

Open Science Monitor a šedá literatura ¶

Joachim Schöpfel | University of Lille, GERiiCO laboratory, Francie

Hélène Prost | CNRS, GERiiCO laboratory, Francie

Příspěvek hodnotí, zda a jak EU a francouzský Open Science Monitor poskytují kvalitativní a kvantitativní údaje o šedé literatuře, jako jsou např. konferenční příspěvky, vysokoškolské kvalifikační práce, zprávy, working papers nebo preprinty. Jak je šedá literatura zahrnuta ve zdrojích dat, v metodice a ukazatelích, v publikovaných průzkumech a případových studiích? Autoři zkontaktovali projektové týmy Monitoru, aby se dozvěděli více o jejich budoucích projektech a zda zamýšlejí věnovat větší pozornost nekomerční oblasti akademické komunikace.

Dopad směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu na činnost knihoven a repozitářů ¶

Matěj Myška | Masarykova univerzita, Česká republika

Pro činnost knihoven a repozitářů jsou z nově přijaté směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu nejrelevantnější ustanovení týkající se výjimky a omezení. Tento příspěvek se ale zaměřuje na ostatní ustanovení (zejména opatření k dosažení řádně fungujícího trhu v oblasti autorského práva, tj. zprofanovaný čl. 17, týkající se užívání chráněného obsahu poskytovateli služeb pro sdílení obsahu online a čl. 15, týkající se práv k publikacím). Příspěvek podává přehled a kritický rozbor možného dopadu těchto ustanovení a analyzuje možnosti českého zákonodávce při jejich implementaci.

Výjimka vytěžování textů a dat za účely vědeckého výzkumu v kontextu činnosti knihoven a repozitářů ¶

Jakub Míšek | Masarykova univerzita, Česká republika

Směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu má za cíl aktualizovat autorskoprávní úpravu tak, aby odpovídala potřebám informační společnosti. Příspěvek se bude zabývat jejím článkem 3, který zavádí povinnou výjimku z autorského práva a zvláštních práv pořizovatele databáze umožňující vytěžování textů a dat za účely vědeckého výzkumu. Příspěvek v první části představí tento nový institut a kontext jeho přijetí. Druhá část se zaměřuje na možnosti a úskalí národní implementace a část třetí jej vztáhne na činnost knihoven a repozitářů.

Výjimky pro instituce kulturního dědictví dle směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu ¶

Michal Koščík | Masarykova univerzita, Česká republika

Dne 17. dubna 2019 vstoupila v platnost směrnice EU 2019/760 o autorském právu na jednotném digitálním trhu. Směrnice dle vlastních slov reaguje na rozvoj digitálních technologií, které umožnily nové druhy užití autorsky chráněných děl. Příspěvek se zaměřuje na dva právní instituty, jež jsou pro instituce kulturního dědictví asi nejvýznamnější. Jedná se o výjimku pro pořizování kopií děl institucemi kulturního dědictví (čl. 6) a pravidla pro užití a zpřístupnění děl nedostupných na trhu (čl. 8). Článek naváže na příspěvek autora z minulého ročníku.

konference
o šedé
literatuře
a repozitářích

národní
úložiště
šedé
literatury

NTK

50°6'14,083"N, 14°23'26,365"E
Národní technická knihovna
National Library of Technology

REGISTRACE A DALŠÍ INFORMACE ¶

Konference se koná v Národní technické knihovně v Ballingově sále.

Vložené na konferenci je 300 Kč, platí se na místě. Studenti a zaměstnanci společnosti TECH zdarma. Nutná je online registrace do 14. 10. 2019. Více informací:

<https://nusl.techlib.cz/cs/konference/12-rocnik-konference>

Sborník příspěvků v anglickém jazyce bude vydán jako speciální číslo časopisu The Grey Journal. Příspěvky a prezentace v elektronické formě budou dostupné na:

<http://nusl.techlib.cz/cs/konference/sborniky/>.

Přednášky budou nahrávány a zveřejněny za podmínek licence Creative Commons.

» Zviditelnění šedé literatury v alžírských institucionálních repozitářích

Babori Ahcene, Aknouche Nabil
University of Constantine 2 ¶

» FAIR repozitář pro jazyková data LINDAT/CLARIN

Pavel Straňák
Univerzita Karlova ¶

14.15–14.45 Přestávka na kávu ¶

14.45–16.45 Závěrečný blok ¶

» Open Science Monitor a šedá literatura

Joachim Schöpfel
University of Lille, GERiiCO laboratory
Hélène Prost
CNRS, GERiiCO laboratory ¶

» Dopad směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu na činnost knihoven a repozitářů

Matěj Myška
Masarykova univerzita ¶

» Výjimka vytěžování textů a dat za účely vědeckého výzkumu v kontextu činnosti knihoven a repozitářů

Jakub Míšek
Masarykova univerzita ¶

» Výjimky pro instituce kulturního dědictví dle směrnice o autorském právu na jednotném digitálním trhu

Michal Koščík
Masarykova univerzita ¶

16.45 Závěrečné slovo